

به نام خدا
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان : بررسی وضعیت سلامت دستگاه تنفس و شکم

سال تحصیلی : نیمسال اول سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳

نوع واحد: نظری و بالینی

فراگیران: دانشجویان ترم دوم پرستاری روزانه

تعداد واحد: (۶ ساعت نظری، ۴ ساعت عملی

مدرس: ویرانی، مربی گروه داخلی - جراحی، دکتر آزاد رحمانی، استادیار گروه داخلی-جراحی

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با چگونگی بررسی وضعیت سلامت دستگاه تنفس و شکم
اهداف ویژه رفتاری: بعد از تدریس از دانشجویان انتظار می‌رود:

الف) اهداف شناختی

محل یافته های موجود در قفسه سینه را بیان نمایند.

مناطق مختلف در قفسه سینه را برای شناسایی یک روند غیر طبیعی نام ببرند.

عمل تنفس را تعریف نمایند.

عضلات دخیل در مرحله دم را نام ببرند.

مهمترین عضلات فرعی تنفسی را نام ببرند.

تغییرات دستگاه تنفس با افزایش سن را بیان نمایند.

روشهای معاینه را نام ببرند.

روش بررسی قفسه سینه و عملکرد تنفس را بیان نمایند.

مراحل مختلف معاینه دستگاه تنفس را در قسمت قدام بیان نمایند.

مراحل مختلف معاینه دستگاه تنفس را در قسمت خلف بیان نمایند.

موارد مشاهده دستگاه تنفس را نام ببرند.

علل تقلیل یافتن اتساع قفسه سینه را بیان نمایند.

علل کاهش فرمیتوس لمسی را بیان نمایند.

علل دق قفسه سینه را بیان نمایند.

علل ماتیتة در دق را بیان نمایند.

علل هیپررزونانس در دق را بیان نمایند.

انواع صداهای تنفسی و محل آنها را نام ببرند.

علل کاهش صداهای تنفسی را بیان نمایند.

نواحی سمع قفسه سینه را نام ببرند.

ویژگیهای انواع صداهای طبیعی را بیان نمایند.

انواع صداهای ریوی اضافی را نام ببرند.

برونکوفونی را تعریف نمایند.

اگوفونی را تعریف نمایند.

محل یافته های موجود در شکم را بیان نمایند.

روشهای معاینه شکم را نام ببرند.

(ب) اهداف حرکتی:

محل یافته های موجود در قفسه سینه را شناسایی نمایند.

مناطق مختلف در قفسه سینه را برای شناسایی یک روند غیر طبیعی شناسایی نمایند.

روش مشاهده دستگاه تنفس را انجام دهند.

روش شناسایی نواحی حساس را در روی قفسه سینه انجام دهند.

روش بررسی فرمیتوس لمسی را انجام دهند.

روش بررسی اتساع قفسه سینه را انجام دهند.

عمل دق را انجام دهند.

عمل سمع را انجام دهند.

انواع صداهای تنفسی طبیعی (وزیکولر، برونشیال، برنکووزیکولر، تراکتال) را شناسایی نمایند.

انواع صداهای ریوی اضافی (کراکلها، ویزها، رونکایها) را تشخیص دهند.

روش بررسی برونکوفونی را انجام دهند.

روش بررسی اگوفونی را انجام دهند.

روش معاینه شکم (مشاهده، سمع، دق، لمس) را انجام دهند.

روش بررسی کبد (دق، لمس) را انجام دهند.

روش بررسی طحال (دق، لمس) را انجام دهند.

روش بررسی تحریک صفاق را انجام دهند.

روش بررسی آسیت را انجام دهند.

روش تدریس نظری و عملی
سخنرانی، پرسش و پاسخ
استفاده از ماکت مخصوص در اتاق پراتیک و تمرین عملی به صورت ایفای نقش با همکاری یکی از دانشجویان

روش تدریس بالینی:
کسب رضایت از یکی از بیماران و گرفتن شرح حال و سپس انجام عملی معاینه دستگاه تنفس و شکم

روش ارزیابی:
امتحان نظری پایان ترم و بالینی به صورت انجام عملی معاینه بیمار و تحویل یک شرح حال پر شده از یک بیمار (۲۰
نمره)

منابع: باربارا بیتز، معاینات بالینی و روش گرفتن شرح حال، ترجمه دکتر محمد مهدی غیرتیان
اندیشه رفیع ، ۲۰۰۷
انتشارات

به نام خدا
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
دانشکده پرستاری و مامایی

نام درس: بررسی وضعیت سلامت دستگاه قلب و عروق

نام مدرس: دکتر آزاد رحمانی

مرتبۀ دانشگاهی: استادیار - دکترای پرستاری

نوع واحد: نظری، عملی و بالینی

تعداد واحد: ۳ ساعت نظری، ۴ ساعت عملی، ۴ ساعت بالینی

رشته تحصیلی: دانشجویان ترم دوم پرستاری روزانه

واحد پیشنهادی: فیزیولوژی

اهمیت:

بررسی وضعیت سلامتی یکی از مهارت‌های بسیار ضروری برای ارائه مراقبت‌های پرستاری است و بدون تسلط بر آن پرستاران در مرحله اول اجرای فرایند پرستاری دچار مشکل خواهند شد و نمی‌توانند مرحله بررسی و شناخت را تکمیل نمایند. تسلط بر مهارت‌های معاینه فیزیکی و اخذ شرح حال سلامتی سبب ارتقاء اعتماد به نفس پرستاران در ارائه مراقبت‌های پرستاری خواهد بود. چنین مهارت‌هایی می‌تواند ایمنی بیماران را نیز ارتقاء دهد و جایگاه حرفه‌ای پرستاری از دید جامعه را نیز ارتقاء دهد.

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با بررسی وضعیت سلامت سیستم قلبی و عروقی و کسب مهارت در جمع‌آوری داده‌های عین یو ذهنی مرتبط با این سیستم

بعد از تدریس انتظار می‌رود دانشجویان مهارت‌های زیر را کسب نمایند:

الف) اهداف در حیطه نگرش

ارتقاء نگرش در مورد اهمیت معاینه فیزیکی برای پرستاران

ارتقاء نگرش حرفه‌ای دانشجویان پرستاری

ب) اهداف در حیطه شناختی

جلسه اول

- توانایی تعریف و تمایز بین داده‌های ذهنی و عینی
- تعیین اهمیت و نحوه کسب داده‌های عینی و ذهنی
- تعریف مصاحبه و انواع آن
- نام بردن انواع ارتباط
- تعریف ارتباط کلامی و غیرکلامی و پی بردن به اهمیت هر یک از آنها
- تعیین عوامل موثر در ایجاد یک ارتباط درمانی
- تعیین عوامل بازدارنده یک ارتباط موثر با بیمار
- پی بردن به اهمیت بازخورد در جریان ارتباط
- پی بردن به جنبه‌های قانونی شرح حال سلامتی
- نام بردن اجرای یک شرح حال سلامتی
- تمایز قائل شدن بین شرح حال پزشکی و پرستاری

جلسه دوم

- آشنایی با فیزیولوژی و آناتومی دستگاه قلبی و عروقی
- تعریف نمودن بیماری ایسکمیک قلبی
- درک ماهیت ایجاد فرایند آترواسکروز
- تعیین تفاوت بین آنژین پایدار و سندرم حاد کرونری
- تعیین علل ایجاد مختلف ایجاد کننده ناراحتی قفسه سینه
- تعیین علل قلبی ایجاد درد در قفسه سینه

- تفاوت قائل شدن بین درد قلبی و غیر قلبی
- توضیح کامل مشخصات درد قفیه سینه
- تمایز قایل شدن بین آنژین پایدار و ناپایدار و سکته قلبی بر اساس خصوصیات درد قلبی
- توضیح نحوه پی گیری درمانی و مراحل تشخیص در مراجعه با ناراحتی قفسه سینه
- تعریف نمودن تنگی نفس و انواع آن
- تعیین علل احتمالی تنگی نفس قلبی
- تعریف طپش قلب و علل آن
- تعریف سنکوب و علل مهم آن

جلسه سوم

- تعریف نمودن نبض و یافتن نبض های مختلف در بدن
- تعیین اهمیت و کاربرد هر یک از نبض های بدن
- تعریف نمودن و درک شاخص های نبض شامل تعداد، شدت، ریتم و دامنه
- تعریف نمودن فشار خون
- تعیین معیارهای لازم برای اخذ یک فشار خون دقیق
- تعریف نمودن فشار خون وضعیتی و تفسیر آن
- درک ماهیت ایجاد کننده ادم
- طبقه بندی انواع مختلف ادم
- تعریف سیانوز
- تفاوت قائل شدن بین سیانوز محیطی و مرکزی
- درک ماهیت ایجاد کننده انگشت چماقی
- درک ماهیت یک سیکل قلبی

- تعیین علل ایجاد کننده صداهای قلبی طبیعی
- تعیین علل ایجاد کننده صداهای قلبی غیر طبیعی

(ب) اهداف در حیطه روانی - حرکتی:

جلسه عملی

- تعیین نشانگرهای سطحی مهم در سیستم قلبی عروقی
- اخذ نمودن صحیح فشار خون لمسی و سمعی
- یادگیری نحوه اخذ فشار خون از اندام تحتانی
- مقایسه فشار خون اندام فوقانی و تحتانی
- یادگیری نحوه تعیین و تفسیر فشار خون وضعیتی
- یافتن محل نبض‌های مهم بدن
- کسب توانایی مقایسه نمودن نبض اندام فوقانی و تحتانی
- توانایی تعیین شاخص‌های مهم نبض (تعداد، شدت، دامنه و ریتم).
- یادگیری معاینه انگشت از نظر چماقی بودن
- یادگیری معاینه از نظر ادم
- انجام نمودن معاینه و بررسی رنگ مخاط و بستر ناخن
- معاینه نمودن وریدهای گردنی از نظر برجسته بودن
- معاینه نمودن ناحیه پرده کور دیال
- شناسایی صدای قلبی طبیعی
- شناسایی نمودن صداهای قلبی غیرطبیعی

جلسه بالینی

- اخذ یک شرح حال سلامتی از یک بیمار مبتلا به بیماری ایسکمیک قلبی
- کسب توانایی تفسیر برخی آزمایشات بیماران

روش تدریس نظری

سخنرانی، پرسش و پاسخ و استفاده از پاورپوینت برای تصاویر و صداها

روش تدریس عملی

استفاده از ماکت در اتاق پرستیک و تمرین عملی به صورت ایفای نقش با همکاری یکی از دانشجویان

روش تدریس بالینی

اخذ شرح حال از یک بیمار و بحث گروهی در مورد آن

روش ارزیابی:

نظری: امتحان میان ترم و پایان ترم

عملی: امتحان در اتاق پرستیک

بالین: اخذ یک شرح حال از یک بیمار در انتهای ترم

منابع: باربارا بیتز، معاینات بالینی و روش گرفتن شرح حال، ترجمه دکتر محمد مهدی غیرتیان
انتشارات اندیشه رفیع، ۲۰۰۷